

МИНТЕ, ИНИМЪ ШИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 2.

ЛѢНІ, 9. ІАНУАРИЎ.

1850.

ВЕРС ФѢНЕБРАЛ,

ростіт кѣ окасіѣнеа рѣгъчівнілор, фъкзте пентрѣ
„мартіріі ромъні“ ла 27. Дек. а. тр. дн вісеріка
чеа mare дін сѣвзрѣла ромънеск ла Брашов, де
професорѣ Andreiș Мзрѣшаѣ.

„Dulce et decorum est pro patria mori.“
Horatius.

Е дѣлче ші фрѣмос а мѣрі пентрѣ патриѣ.
Хораціѣ.

Дорміці дн паче зѣвре, мартіріі Ромънімеі,
Че а дѣл дигрѣшат пѣмънтѣла кѣ сѣнце де ероі!
Бѣтръні кѣрѣнці, кѣ вазѣ, воі флореа тінерімеі,
Че'н лѣнте сѣнѣеросѣ кѣжнд, в'аді рѣнт де ноі!

Пѣмънтѣла не деспарте, дар черѣла не зненте
Дн patria чеа сѣнтѣ, егалѣ пентрѣ тоді;
Аколо недрептатеа ші зра нѣ рѣсвеште,
Нѣ кѣмпері кѣ віаца пѣмънтѣла де треі коці.

Воі в'аді плініт кіетареа ші сѣпта даторіпцѣ,
Кѣнд пентрѣ а патриі віне кѣ глоріе в'аді жнтат,
Пѣстрѣнд віторімеі моделѣла де кредіпцѣ,
Че патриа пі'а чере ш' аѣгъстѣла Дитѣрат.

А востре враве фанте сѣнт скрісе 'н історіе,
Іар дѣлчеа сѣвеніре дн інімі де Роман,
Міхалцѣла, Лѣна, Браѣла аѣ дат довадѣ віе,
Кѣ нѣ ѣ лаш Ромънѣла, нѣ фѣце де дѣштан.

Зн Ігѣла, зн Бзгеанѣ, зн Добра ш' алці о сѣтѣ
Вор ста пѣрѣреа фацѣ кѣ орі ші че ероі,
Ші пѣлѣ кѣнд пѣчівнеа Ромънѣї провѣзѣтѣ
Кѣ стѣлні аша дігантічі, нѣї пасѣ де невоі.

Знідіѣв кѣ Мірчеа, воі зѣвре глоріосѣ,
А кѣрѣї пѣтѣ інсѣфѣл респект ші ла пѣгън,
Прекѣт а лѣї вравѣре ші фанте ценеросѣ
Фак сакрѣ сѣвеніреаї ла фіе-че Ромън!

Знідіѣв кѣ Стефан, пріпчпелѣ чел маре,
Че'л рекѣншѣтѣ дитреага Европѣ де ероі;
Сѣнт каре Ромънімеа скѣнатѣ д' апѣсарѣ,
Пѣтѣла не дрепт сѣ зікѣ, к'а пенвіат де ноі;

Саѣ кѣ Міхаїѣ ероѣла ші кѣ Іоан Корвінѣла,
Ценіі Ромъніеі, д' акѣрор парі пѣмірі,
Че лѣче 'н історіе дитокта ка рѣвінѣла,
Се 'нфіорѣ ші астѣзі а тѣрчілор оштірі.

Нѣ пѣлѣнѣ'ці мате фії; кѣчі еї нѣ аѣ скос дін мѣрте
Опореа, есістінѣла, тесаѣрѣла маї фрѣмос;
Пріп сѣнѣеле лор сакрѣ с'а штерс тірана сѣрте;
С'а стіне пентрѣ пѣрѣреа сѣспінѣла дѣрерос.

Сѣрорі, нѣ пѣлѣнѣці фраціі; кѣчі еї вѣ лівѣрарѣ
Де тѣртелѣ ренѣле, а кѣрор скоп аѣ фост;
Сѣ таїе тот, сѣ арѣл кѣ фѣріе тѣтарѣ,
Ла прѣпчї, фетеі, фетіде сѣ нѣ деа адѣпост.

Копіле рѣшіносѣ, воі пѣлѣнѣ'ці кѣ дѣрере
Прѣ аманціі, каріі 'н лѣнте кѣ глоріе аѣ кѣзѣт!
Дар нѣ пгїці к' алор інімі жѣрасерѣ 'н тѣчѣре
А фі ероі дн мѣрте, іар нѣ склаві ка 'н трекѣт.

Дорміці, дорміці дн паче воінічі фечіорі де пѣмъте,
Сѣштірі ші палці ка враѣла, кѣ враѣде де ероі,
Дѣдаці дін тінерѣде а мерѣе тот дн фрѣпте,
А нѣ ші де перікѣла, де мѣрте ші невоі!

* * *

Іар воі, пѣлѣнѣце кѣрѣде, че акѣт пѣшіді дн лѣше,
Пѣстраці кѣ реверіпцѣ ачѣст' акт оменос,
Сѣпѣнд профѣнд іп інімі а вравілор фраціі пѣше,
Че сѣнѣелешї вѣрсарѣ дн кѣмѣла глоріос!

ПЛѢНСОАРЕ ДѢПЪ ЕШПРЕА КОН- СТІТѢЦІѢНІ.

Маіестате!

Дѣсѣрѣпаци де о Націоне де сѣте де
ані несокотітѣ, дитр'адінесѣ дѣпапсіатѣ ші
акѣт дн тімпѣла чел маї проаспѣт черѣ-
татѣ маї тѣлт де кѣт алтеле, ші тотѣшї
пѣрѣреа некѣтїт кредіпчїоасѣ, спре а дес-
копері дѣпінтеа сакратѣлѣї троп ал Маіе-
стѣціі тале кѣцетеле ші доріпѣеле еї, ші
totdeodatѣ спре аї апѣра інтереселе ші

дрептъриле, не ведем пої дупстеридіи ачестеї нациѣни пѣши дн чеа таї неплъкътъ старе де а сѣпъра приотр'о плъндере иіма Маїестѣдїи тале чеа тїпъръ докълтатъ де сѣлтъриле де възкрїе але попѣрълор Австриїеї.

Маїестате! Нацїзѣна романъ дїн днде-лзпгателе еї дочеркърї есте конвїнсъ, къ еа пѣмаї дела дрепдїи дмпърацї аї Австриїеї аре де а ацента дрепт шї дрептате. Дн-сѣледїтѣ де ачестъ некълтїтѣ конвїндере с'аѣ апропїат де трептеле глорїослѣвї троп ал Маїестѣдїи тале дн 25. Феврварїе, шї къ адѣнкъ реверїонъ д'аѣ ацдернѣт петїдїз-неа еї, пвїндѣши тоатъ пѣдеждеа, къ ачест-ста се ва деслега спре мѣлджїреа еї.

Къ тоате ачестеа дѣпъ констїтѣцїзѣнеа, че аї дат Маїестатеа та къ скоп шї днгрї-жїре пѣрїптѣаскъ де а ферїчі мїліонеле де четѣдїанї австриачї, і се паре, къ с'аѣ дн-грезїат зпїреа, че есте пентрѣ дѣса сѣп-гърѣл мїжлок де а се рѣдїка шї де а дн-паїнта, шї къ еа ва рѣтѣнеа еарѣ десвї-патъ, ва днкъ сѣпѣсъ ла нацїзїне ле прївїле-цїате маї днпаїнте.

Ачестъ театъ вїне маї къ самъ де аколо, пентрѣ къ vede, къ локърїле Ардеа-лѣлѣ, знде лѣкѣск сашїї рѣсїнїдї днтре романї, с'аѣ декїарат де пѣтѣнт сѣсеск. Ачестеа нѣ есте алта, де кѣт а декїара къ дївѣтѣл лѣкѣт де о маїорїтате маї веке а зпїї попор сѣ фїе пропрїетатеа знеї мїно-рїтѣдї маї тѣрзїѣ венїте.

Маїестате! Днпаїнте де венїреа зпгърї-лор, Ардеалъ къ тоате днвечїонателе пѣрцї але Ъгарїеї аѣ фост пропрїетатеа пѣмаї а романїлор, днтре карї се афлаѣ шї знеде чете нїчі де вѣлгарї, каре дн декѣрѣл тїм-пѣлѣ с'аѣ прѣпѣдїт. Шї не тїмпѣл, кѣнд рецїї Ъгарїеї аѣ кїемат дн деарѣ не коло-нїстїи германї, пѣрцїле Ардеалѣлѣ, знде аѣ тѣвѣрїт еї, п'аѣ фост нїчі де кѣт пѣстїї, дар чева маї пѣцїо лѣкѣте де романї карї аѣ прїїмїт лѣогъ шї днтре сїне къ драго-сте фѣрѣдеаскъ не поїї венїчї. Авешѣ дїн тїмпѣрїле челе маї веки десѣле датѣрї ста-тїстїче, де шї індїректе, каре адеверѣазъ маї пре сѣс де тоатъ дндоїала, къ романїи шї атѣачї ераѣ маї мѣлцї ла пѣтър, де кѣт аспендїи тевтонїчї — кѣт се кїемѣ дн до-

кѣтїнте — шї фѣчеаѣ дмпопѣрѣчїзѣнеа чеа де кѣпетенїе. Тот ачестеа се адеверѣазъ шї дїн пѣтїреа дн докѣтїнте а локѣрїлор де кѣпетенїе де не пѣтѣнтѣл ачела, каре нѣ есте сѣсесаскъ, чї ачешїї, каре есте шї асѣзї ла романї дн обїчеїѣ. Мѣлте докѣ-тїнте, шї маї къ сеатъ ачелеа, дїн каре шї траг сасїї дрептѣрїле лор, ворѣск апїрат деспре царїїне романїлор дн тот кѣпрїо-сѣл ачестѣї пѣтѣнт. Дѣпъ пернїдїоаса зпїре а ачестор треї нацїзїнї дїн Ардеал: а ма-гїарїлор, а сѣкѣлор шї а сасїлор дїн авѣл 1438 (каре ера дндрептатъ маї къ сеатъ асѣпра романїлор), романїи де шї деспоїадї де тоате дрептѣрїле лор, шї асѣпрїдї де тодї, дн тот локѣл шї днтре сасї, дар п'аѣ днчѣтат нїчї одатъ а протеста дн контра пѣтїреї: пѣтѣнт сѣсеск, каре шї о ароагъ сасїї де зп тїмп дн коаче. Ачест-ста о аѣ фѣкѣт романїи къ тот прїмедїл, шї аѣ репедїт дн кїп соленпал протестѣл шї дн конгрѣсѣл нацїзїнал маї дїн зрѣтъ, че с'аѣ дївѣт ла Сївїѣ дн лѣна лѣї Декѣмвріе авѣлѣ трекѣт. Дар шї гѣбернїл шї лецїле дерїї, прѣкѣт шї дналѣл гѣбернїѣ австриак п'аѣ рекѣпоскѣт нїчї одатъ пѣлѣ акѣт ачестъ пѣтїре. Пѣтѣнтѣл, не каре лѣкѣск романїи шї сасїї днпрѣзѣл, днсъ романїи дн пѣтър къ мѣлт маї таре, с'а пѣтїт тот-дезпа пѣтѣнт реѣсеск.

Маїестате! Декїарареа пѣтѣнтѣлѣ ре-цїоск де пѣтѣнт сѣсеск къ пагѣва дмпо-пѣрѣчїзѣнеї романе маї веки шї маї пѣтѣ-роасе, ва фаче сѣ крѣаскъ шї маї таре днтре ачесте дѣлѣ нацїзїнї педлѣкрѣдерѣа, каре аѣ адѣс десѣлѣ непорочїре песте Ар-деал шї дн зїлеле маї дїн зрѣтъ, шї ва прѣдѣче фрекѣрї шї рѣтѣчїрї. Ачестъ пѣ-тїре сокотїт, къ нѣ ва фаче плѣкѣт дн-тїпѣрїре нїчї дн рецїментеле де гранїцѣ романе, че се афлѣ токмаї не ачест пѣтѣнт.

Маїестате! Сѣвскрїшїї дмпѣтерїдї аї нацїзїнеї романе, дн прївїреа ачестеї пѣтїрї пѣгѣвїтоаре пентрѣ крѣдїачїонїи романї, нѣ афлѣ алт дрѣт мѣлджїторїѣ шї дмпѣчївї-торїѣ, де кѣт, ка пѣтѣрошїї романї лѣкѣ-торї не пѣтѣнтѣл реѣсеск сѣ се скоацѣ де ачї днколо де сѣпт їрїдїкїзїзѣнеа сѣсаскъ дн прївїада полїтїкѣ шї адмїнїстратївѣ, шї

съ се пълъ свѣтъ о жърѣдѣицизне проприе despărdiț de a casilor.

Maiestate! Noi ne vedem ѡдатораци а спъне, къ ла астерпереа ачестеи пълпцери п'ам фост порпиди дин врео патимъ де зръ дн контра касилор, чи п'амаи дин драгостеа, че авет кѣтръ дрептате ши адевѣр. Noi dorim къ инимъ кѣратъ, ка касии съ стеа де сине, дпсъ п'амаи пе сокотеала ши къ келтѣиала лор проприе, дар totdeodatъ dorim, ка ши romanii съ стеа де сине, ка romanii, пѣ свѣтъ жърѣдѣицизнеа сасъ, чи а лор проприе.

Repedind дн mod соленел цинереа де кредингъ некълтитъ ши де алицире сѣпчеръ кѣтръ Maiestatea та дин партеа нациѣнеи romane, ши рѣзѣмади пе ѣвѣреа де дрептате а Maiestății тале — noi свѣскришии дмпвтериди те рѣгѣтъ къ чеа маи адѣккъ реверингъ, ка съ те дндѣри, а лѣа дн пѣрпнтѣаска въгаре де сеамъ ачеастъ адевѣратъ пълпцере, ши а фаче, ка атѣтъ ла ачѣасга, кѣтъ ши ла петидиѣнеа дин 25. Феврварие съ се деа кѣтъ маи кѣрѣнд о феричитоаре деслегаре.

Олмѣдѣ, 12. Martie 1849.

Аи Maiestatei воастре крединчиоши свѣпши.

ДЕСЛЕИИРЕ КѢТРЕ МИНИСТЕРИѢ.

Дпалт министерѣи!

Свѣскришии дмпвтериди, пѣдѣждѣинд, къ петидиѣнеа нациѣнеи romane песте пѣдѣин ва лѣа деслегаре, пе грѣвимъ къ тоатъ свѣппереа а астерне дпалтѣлѣи министерѣи о коѣиѣ а рѣгѣчиѣнеи date ла 12. Martie а. к. Maiestății сале преа дндѣратѣлѣи пострѣ дмпѣрат ши домпѣ, къ ачеа змилѣтъ рѣгаре, ка съ вѣневоѣаскъ а о лѣа дн овѣчпѣита въгаре де сеамъ.

Спре дпѣрѣреа темеѣзѣилор дн контра пѣмѣреи пѣтъпѣлт съ сѣсск, челор къпринсе дн пѣмѣита рѣгѣчиѣне сокотимъ свѣскришии а фи де трѣвѣингъ, ка съ адѣчет дпѣите аѣчи кѣвинтеле вѣзи преадпалт рескрипт дин 3. Август 1770, prin каре се тѣстрѣ аспрѣ касии пѣнтрѣ претенциѣне лор.

Ачестеа свѣтъ: „Кѣ пѣпѣлѣчере ам въгат де сеамъ, къ нациѣнеа съсеаскъ вѣреа съ се факъ еа съпѣгѣръ стѣпѣпѣ песте пѣтъпѣлтѣ рѣдѣск, дн каре лѣкѣеде, ши песте дрептѣл лѣи. Дѣчи пѣнтрѣ ачѣастъ ароганцъ, съ дпѣрѣнтади пе ачеа нациѣне, фѣкѣндѣи кѣпоскѣтъ деосеѣита поастрѣ пѣпѣлѣчере.“ Дпѣрѣн алт рескрипт ешит тот дин ачѣл преадпалт ѣзвор дин 20. Aprilie 1820 дпѣре алтеле се зѣче: „Наѣтра пѣтъпѣлтѣлѣи рѣдѣск пѣ свѣѣре деосеѣире де дрептѣри.“

Че се атинѣе де репортѣриле дмпвпѣрѣчиѣнеи пе пѣтъпѣлтѣлѣи рѣдѣск, ши прѣсте тот дн пѣрѣдѣле Ардеалѣлѣи де теаѣзѣи, знде лѣкѣескъ касии дмпреѣпѣ къ romanii, пе лѣѣтм воѣе свѣскришии а дескриѣ аѣчи тѣвѣла чеа маи повъ компѣсъ кѣар де дрегѣторѣи съсѣнѣи.

А стѣзи лѣкѣескъ:

	Romanii:	Samii:
Дн сказпѣл Сѣѣиѣлѣи	51,732	36,704
„ „ Сѣиѣшоареѣ	7,150	15,000
„ „ Медиашѣлѣи	15,900	19,000
„ „ Чѣнкѣлѣи mare	9,000	13,200
„ „ Бѣохалѣлѣи	11,000	12,500
„ „ Сѣвѣшѣлѣи	12,000	2,800
„ „ Нѣкрѣхиѣлѣи	8,000	2,792
„ „ Мѣрѣвѣрѣи	14,000	3,000
„ „ Орѣщиѣи	17,000	1,400
Дѣстрѣктѣл Бѣрашовѣлѣи	53,000	44,000
„ Фѣгѣрашѣлѣи	52,000	1,500
Комѣт. четѣдѣи де Балѣтъ	47,000	11,600
	297,783	163,896

ва съ зѣкъ, romanii съпѣт маи тѣлѣди де кѣтъ сасѣ къ 133,887. Дн пѣрѣдѣле Ардеалѣлѣи де тѣѣзѣ пѣпѣте, знде касии аѣ пѣмаи зп дѣстрикт, репортѣриле дмпвпѣрѣчиѣнеи съпѣтъ къ тѣлѣт маи фѣворѣитоаре пѣнтрѣ romanii. Свѣскришии кредѣт а фи дндѣтораци де атраѣе къ деосеѣире въгареа де сеамъ а дпалтѣлѣи министерѣи аспѣра ачѣестор фѣпѣте.

Vienna, 23. Martie 1849.

Пе лѣѣгъ дпкредѣндѣареа де адѣѣѣѣа пѣострѣ реверингъ рѣпѣпѣтѣ аи дпалтѣлѣи минѣстерѣи пѣлекѣди сѣрѣѣи. (Ѣрѣтеаѣзъ свѣскр.)

Репортъ Префектълѣ Аврамъ Ганкъ
деспре фаптеле четелоръ армате ромънештѣ
де свѣт команда лѣ дѣ декреса рѣсвелѣ
лѣ четъдеан дѣ аниѣ 1848—1849.

Кътръ Еселенѣа Са Гъвернѣторѣл чѣ
вил шѣ милитарѣ дѣ Трансилванѣа Ф. М. Л.
каронъ Лъдовѣа де Волгетът.

Дъпъче дѣ адъареа дела Блаж дѣ лъпа
Септемвре 1848 се детерминѣ, ка дѣ пѣте
реа дрептлѣ дѣ тѣтрор попорѣлор то
пархѣеѣ сѣ се организеа шѣ гарда пѣчлалъ
ромълъ, атѣт сѣре а свѣдѣе мѣнѣштеа шѣ
сѣгранда дѣ комънѣгѣдѣе ромъле, кът шѣ
сѣре а не аниѣ дакъ ар чѣре трѣвѣнда дѣ
контра террорѣстлѣ магѣар, каре девенѣе
къ тотѣл пѣсвѣрѣт, — еѣ тѣ реѣнторсеа
дѣ мѣпгосѣл мѣѣ дѣнѣт, тѣ ашезаѣс къ ло
кѣнда ла Къмпенѣ шѣ дѣнтрѣпрѣнсеѣс а рѣ
дѣа шѣ а органиса гарда пѣчлалъ. Дѣнтрѣ
ачеа комѣтетѣл де дѣнпѣкъчѣне алес де къ
тръ пѣчлалъ дѣ адъареа дела Блаж фѣ кон
фѣрмат де Есел. Са командантеле генералъ
в. Пѣхпер, прокѣметѣчѣнеа дѣн 18. Окт. 1848
кътръ попорѣле Трансилванѣеѣ ешѣ, се де
лѣнеѣ шѣ планѣл пѣнтрѣ дескартареа реве
лѣлор.

Еѣ дѣ 19. Окт. прѣмѣѣ шѣтѣреа деспре
планѣл дескартѣреѣ дела префектълъ Аксеаѣѣ
Северѣ, фѣсеѣс тотодатѣ шѣ провокат а ста
гата, сѣре а лъ пѣле дѣ лѣкарѣе дѣнѣт че
ачелаш мѣ сѣр къмѣнека. Гарда пѣчлалъ
комѣетатѣ де мѣне ера не аниѣ комчен
трѣтѣ ла Къмпенѣ, Бѣстра шѣ Бъчѣм свѣт
команда трѣвѣнлѣ Нѣколаѣ Коркеш, а чѣн
тѣрѣонлѣлѣ (къпѣтан де свѣгъ) Алесандрѣ Бѣ
стреанѣл шѣ а вѣче-трѣвѣнлѣлѣ Дѣонѣсѣ Пѣ
повѣчѣ. О алѣ деспѣрдѣгѣрѣ а гардѣѣ ста
дѣона ла Мъжѣна свѣт команда вѣче префе
кътлѣлѣ Провѣ Продав. Дѣ 21. префектълъ
I. Бътеанѣ венѣнд дела Сѣвѣѣ дѣ адъсе пла
нѣл дескартѣреѣ шѣ тотодатѣ дела генералъ
командантеле о скрѣсѣре кътръ командантеле
знеѣ дѣвѣсѣнѣ де драгонѣ Савоѣен стрѣмторѣдѣ
де кътръ магѣарѣ ла Хъѣедѣн, къ ачеа про
вокаре, ка атѣт скрѣсѣреа сѣ о жѣк не сѣгѣр
дѣ мѣна респектѣвѣлѣ офѣдѣр, кът шѣ сѣ
вѣд кът аш пѣтеа сѣпа пѣмѣтѣл деспѣр
гѣшѣнт де кавалѣрѣѣ дѣн прѣсѣреа магѣарѣ.

Дѣспѣрѣчѣнареа дѣн вѣртѣ о есекътаѣс къ атѣта
порѣчѣре, дѣкът генералъ командантеле дѣнѣ
дескоперѣ а са мѣлѣдѣнѣре дѣнтрѣнѣ декрет
лъдѣнторѣс.

Дѣн прѣвѣнда дескартѣреѣ магѣарѣлор еѣ
токма стѣм гата де а о пѣне дѣ лѣкарѣе
дѣн ачеааш зѣ дѣн 21. маѣ вѣтеѣс ла Аврѣд,
не кънд о депѣтѣчѣне а ачеллѣ ораш со
сѣнд ла мѣне, се рѣгѣ дѣ пѣтеле комънѣтѣ
дѣеѣ орѣшене пѣнтрѣ о лѣвоѣре не кале де
паче. Еѣ дѣ сѣвѣсѣс комѣчѣнѣле де паче
каре свѣа, ка магѣарѣѣ сѣ депѣе армеле, сѣ
жѣре дѣнпѣратѣлѣ крѣдѣнѣгѣ, сѣ деа жѣс
флатѣреле вѣнѣнѣ дела каселе пѣвлѣче шѣ
прѣвѣте шѣ дѣ лѣкъл ачелора сѣ пѣе не
челе дѣнпѣрѣтѣшѣтѣ, апоѣ дѣ дѣдѣѣс пѣнѣ
ла 24. ачелѣнѣш л. тѣмн де сокотѣс. Тот
одѣгѣ ам лѣват мѣсѣре ка сѣ таѣс тѣгѣ ко
мѣнѣтѣчѣнеа ачѣстѣѣ ораш къ Аѣздѣл шѣ
Златѣа. Ла зѣоа пѣсѣ терсерѣм къ гарда
пѣчлалъ, сеаѣ къ ашеа зѣселе чѣте арматѣ
пѣнѣл лѣнѣгѣ Аврѣд; орашѣл прѣмѣ комѣчѣ
нѣле пѣсе, фѣ трактат вѣне шѣ прѣѣтѣнѣште,
шѣ дѣн ачѣа зѣ пѣнѣ ла венѣреа лѣ Хатванѣ,
прѣн вѣрѣаре прѣсте вѣ жѣмѣтѣаре де ан, се
вѣкѣрѣ де чѣа маѣ тѣаре мѣнѣште шѣ сѣг
ранѣгѣ свѣт прѣтекъчѣнеа ромънѣлор. Дѣ
токма се дѣтѣмплѣ шѣ къ вѣчѣнѣл ораш
Рѣшѣа.

Дѣнтрѣачеа шѣтѣреа дескартѣреѣ магѣар
рѣлор дѣ Алѣа Каролѣна шѣ не арѣа се лѣдѣ
къ ѣздѣала фѣлѣрѣлѣлѣ. Ромънѣѣ, пѣрѣреа
крѣдѣнѣчѣнѣ касѣѣ авѣтрѣаче, ѣар акѣм прѣа
сѣтѣѣ де террорѣстлѣ магѣар шѣ мѣнѣгѣѣдѣ
къкъ гѣвѣрѣнѣл лѣдѣтѣм пѣшѣ авѣа акѣм
не фадѣ асѣпра ревелѣзнеѣ, ла маѣ мѣлѣе
лѣкѣрѣ се сѣкларѣ фѣрѣ комѣкъторѣ шѣ —
дѣ прѣвѣчѣаска лор крѣдѣнѣгѣ дѣчѣнѣрѣ де
сѣне а дескарта не магѣарѣ шѣ аѣ сѣлѣ сѣ ѣа
флатѣра шѣ пѣжѣра дѣнпѣрѣтѣаскъ дѣ лѣ
къл флатѣреѣ де вѣнѣне. Ачѣастѣ се дѣтѣм
плѣ маѣ вѣртѣс дѣ ачеле дѣнѣтѣрѣ не вѣде
префектъѣ дѣкъ пѣ авѣсерѣ тѣмѣѣ а орга
нѣса мѣкар дѣ кътѣа гарда пѣчлалъ, прѣ
към де ес. дѣ комѣтетѣл Зѣранѣлѣлѣ. Сѣре
а прѣнѣтѣмѣна вѣреа дѣсѣрдѣне дѣнѣ че тѣ
пѣсѣѣс дѣ комѣделѣдѣре къ I. Бътеанѣ пре
фектълъ Зѣранѣлѣлѣ, каре дѣкъ пѣ окъпасе
ачел пост аѣ сѣѣ, ordinaѣс аколо не трѣвѣнѣ

Авироне Телеки, I. Немеш ши Ал. Къндеа, динтре карии чеи дои дин врмъ къ тотъ вълнда ши оменбса лор пъртаре къръ фамилиле магиаре аристократиче пе каре ле апъра де ори че реатратаре ши ле асигара де дане, маї тързиѣ фвсеръ вчиши токма де къръ ачеї апъради ай лор.

Пе ачелаш тима, ши днкъ токма пе кълнд негодіам къ Аврвдъл, дн 22. Окт. приміиѣ о асемеаеа штире дела Златна. Ромъниї дн комънитъдїле де прин прецїар венїнд дн чете пшърбсе ла ачел ораш ал кърї ло-квиторїї магиари ера квоскади ка чеї маї фервїндї ажътъторї ла тendingеле магиаре, провокаръ пе гарда магиаръ а депвпе ар-темеле ши а скоте флатара дшпърътеаскъ. Еѣ демъндаїв дндатъ трїввїлї Іосїф Мора каре стаціона ла Офенваїа ши автсе ordїn де марш асвпра Тръскъвлї спре а десарта ши ачест ораш, ка дндатъ съши скїмбе мар-шъл ши съ теаргъ ла Златна, ка де сїар пвтѣ съ тїжлочиаскъ о дивоїре де паче, іар ла о дотъмпларе маї реа съ апере аверїле вїстїерїеї ши пе локвиторїї кредїачошї ай ачелї ораш. Ачел трїввї фїнд токма окъ-пат къ десартареа магиарїлор дн Офенваїа, досърчиѣѣ пе вїче трїввїлї Кліменте Аївзеавъ ка съ теаргъ дндатъ ла Златна. Чи пе кълнд ачеста се апропіа де ораш, катастрофатре-квсе престе ел. Ачешаш фв дн 23. Окт. Дн ачеа зї ромъниї фвсеръ кїемади спре а негодїа; апої се примї кондїчвпеа, ка пе къл ва кврце десватереа де дивоїалъ, артемеле съ се депвїе де амвеле пърдї. Ромъниї деп-всеръ артемеле фъръ чел маї тїк препъс, днкътъ вонї се пвсеръ жос фъръ нїчї о грї-жъ, алдїї іаръш дшї тїпка дн мерїндеа че авеа, днтръачеаа канїї лор негодїа къ ма-гиарїї. Динтре магиарї депвсеръ артемеле пш-маї гардїшгїї дн шїрвріле дн пайте, іар чеїмалдї ка пїште перфїзі ле дїввръ днтре пїчѣре сеаѣ дн напої; тїлвріле днкъ ле дїнеа гата дн напої! Дечї пе кълнд ромъниї негодїа къ пепъсаре ши претїндеа къ търї ка гарда магиаръ съ фїе десартавъ, Немегуеї консіларїїл де монтанїстїкъ ши коман-данте ал гардеї магиаре стрїгї днтръодатъ вогъреште „фок!“ Магиарїї армади се дн-їентаръ пайте ши пшкаръ ходеште асв-пра неартадїлор ромъниї, днтре карїї маї

твлді рътасеръ шордї, іар чеїмалдї дн прїма спайтъ о лваръ ла фвгъ, лъсвндвші твлді токма ши артемеле. Аквм днкъ ромъниї дн-вершвпади реадвпндвссе фѣрте пшърошї, днфлкъради де тїлїъ ши ръсввпаре се ръ-пед асвпра неферїчїтлвї ораш. Тот одатъ се ръспвндїші фалса фамїтъ, къ Іанкъл сїар апропіа къ четеле сале. Гарделе магиаре пв пвтъръ днфрвнта рїпедївпеа ромънїлор; орбїте де фвріе дедеръ фок топїтѣреї дш-пърътештї, весерїчеї ромънештї, кшм ши алтор касе де а ле ромънїлор, апої о тїлїръ дн ораш ла о фвгъ переглать, іар къ еле се депъртї ши о парте дїсетпнатъ днтре локвиторїї магиарї.

Аквм се днченѣ кїар дн ораш о ть-челътъръ днфрїкошатъ, дн каре дшї афла-ръ шѣртеа маї твлді првнчї певїповадї ши фемеї, пентрѣ къ фвріа ромънїлор пв се маї пвтеа реїфѣрїла; totodатъ пштрарїїл маї фрѣмос ал орашлвї локвїт де магиарї девенї прадъ флакърелор. Сѣртеа гарделор фвгаре кшм ши а челормалдї магиарї карїї се алътврасеръ лъогъ еле днкъ пв фв маї вкпъ. Штїреа деспре перфїдіа командандї-лор магиарї дн Златна свъръ пайптеа пепор-очїдїлор. Локвиторїї дн Пресака ши дн-прецїїрїме аѣ фост ши апвкат пайпте спре а ста ѱтръажъторїл ла фрацїї лор дн Златна дн контрамагиарїлор, кълнд іатъ къї дотїм-пїлъ фвгарїї. Ромъниї дндатъ ши ловїръ асвпра пепорочїдїлор ши вчїсеръ пе маї твлді дн еї. Днтре магиарїї шордї фв ши врї-торїїл катастрофееї консіларїїл монтанїстїк Nemегеї, днкъ ши алдї маї твлді певїповадї, првнчї ши фемеї. — Ачеста е адеврѣтлв кврсе ал катастрофееї дела Златна. Еѣ дн-датъ че афлаїв де ачеа дотъмпларе трїетъ, алергаїв спре а лва тьсвре ка пе офїціалїї камералї кьдї аѣ рътас дн вїадъ съї дкк ла Аврвд дн сїгъраадъ. Дн 26. мерсеїв еѣ днстїї къ префектл Балїот ла Златна спре а пвпе ла казе челе треввїнчѣсе.

Кв о зї маї пайпте, пвѣтъ днкъ петре-чешт ла Аврвд, в. префектл Prodan дшї адѣсе штїреа, къ четеле лїї дела Мъжїпа ловїте де гарделе магиаре дн Аїсд комън-дате де къръвиторїїл прїмарїв в. Стефан Кеменї впїте къ о компанїл Карол Фердї-панд комъндате де кьпїтавл Новак се ръ-

пъндиръ, iar apoi psmița sат Мъжина, към ші о парте din Какова өзсеръ депредате ші арсе. Ачеастъ дивіцере магiарлор ле вені еотіа, пентръ къ кредіпчоші ротъні пз вреа а се вате дп контра солдацілор дппърътешті. Пъдп дъпъ ачеа солдаціі ачелеі компаніі, прекут се аззі маі тързіѣ се скъларъ аспра къпітапълі лор каре дпѳа къ магiаріі, дп сіліръ а пърсі Аіѳдъ ші а мерце ла Алба Кароліна.

Пе кънд еѣ тъ окъпат къ десартареа ші пачіоікареа орашелор мѣтене, зп алт деспърдътѣнт ал остеі теле дърапе се тѣсвръ дп чеа дптъіе лъптъ къ Хонвезіі магiарі ші къштігъ о дивіцере ілестръ ла Крікъѣ. Ачел деспърдътѣнт че ста свпг команда в. префектълві Бълаш, а трівъвлві Бъкър преот дпн Галда ші а вравълві локотенент Шъдрък дела рѣдіментъл I. ротънск де граніцъ се ашезасе дндатъ дела дичептъл оперъчънілор велліче ла пзмітъл сат Крікъѣ. Тот пе атъчі маі тълте компаніі Хонвезі ші гарделе магiаре дела Аіѳд ловіръ пе неаштептате аспра ѳстеі префектълві Акселдіѣ Север ашезатъ ла Ст. Краіѣ лъпгъ Мъръш ші дпкъ вічі декът регълатъ, внде фавораці де о пергъръ грѳсъ, о сіліръ ла фъгъ. Патръ компаніі де Хонвезі дпгъѳате де о дивіцере ашеа зпнор къштігатъ дасодіте де о парте а гарделор дпн Аіѳд се реітѳрсеръ песте Мъръш, апоі дп 28. Окт. се рънезіръ къ іѳдеалъ аспра четелор дела Крікъѣ. Ротъніі рѣспісеръ асалтъ къ вървѣдіе, iar апоі се дпчпсе о лъптъ де маі тълте ѳре. Зп стѳдент дела Блаж аалъ о пѳъ стратегіѣ веллікъ. Ел дшп дппласъ свѣтапвл къ паіе ші дп псе дптрън парѣ де гард. Маі тълді ротъніі фъкъръ асеменеа, ші ашеа дптрѳодатъ се іві зп шпр дптрег тот ѳмені де паіе, пе каре магiаріі дпнтре грѳса пергъръ че дппъ лъпъ тързіѣ, дп крезвръ а фі дп адевър ротъніі де лзатъ. Деці пълъ кънд магiаріі дшп прѣда пшкътвреле маі вѣртос дп контра ачестор машче, ѳстеа ротънъ се формъ дп колѳне де атак, лові пе магiарі дп флапкъ де дѳъ пърці деодатъ ші къ маре къраціѣ, дпкът магiаріі өзсеръ сіліді а о тѣлі

ла фъгъ къ маре стрікчъне, iar ротъніі дп алвогаръ пълъ ла Теіѣш.

Прекут преодіі ротъніі кредіпчоші ста сеаѣ дп фрвптеа четелор армате, сеаѣ маі престе тот ажъта оперъчъніле мліітаре къ перікълвл віедеі лор, ашеа се дптъмплъ ші къ ачеастъ окасіѳне. Преотъл дпн Месенте дпсъ къзъ дп тъліле магiарлор. Ачештіа дп тратаръ къ пзмнѳ ші къ тѣіетвре де савіе пълъ че къзъ ла пѣтѣнт маі ка фъръ віадъ, апоі легъндъл къ зп страпг де гѣт ші де зп карѣ дп хѣдіръ дела Аіѳд ла Търда, iar де аколо ла Клъж, внде л арвокаръ дптрѳо темпідъ, ші ера неашратъ съ л спънзере, дакъ дптрѳа чеа пз ажпѳеа трѣпеле дппърътешті свпг колонелвл Ърван, каре л скъпаръ.

Дп Златна прімііѣ о скрісѳре дела локотенентъл Шъдрък каре мі череа ажъторіѣ прѳспег дп контра магiарлор, каріі ста съ ловіаскъ дпн поѣ аспра пвсечъніі дела Крікъѣ. Дъпъ че дп трімісеіѣ червтъл ажъторіѣ, еѣ ам мерс ла Алба Кароліна, внде тъ кіемасе командантеле ачелеі четъді. Дъпъ че прімііѣ іпстрѣкчівні пѳъ, мерсеіѣ дп кастреле дела Крікъѣ. Аічі къпітапълі Граде дпмі адсе мандатъл, ка еѣ къ четеле дърапе съ оперезъ аспра Аіѳдълві, Віодълві ші Тързеі. Ноі дппърчіврпм Аіѳдъл, апоі пѣсарпм маі дпколо кътръ Віодъл де-сѳс, пе карел афларпм дп партеа лзі маі маре деарсѣ. Де аколо мерсерпм кътръ Търда, внде пе дптімпіпѣ о дептъчъне а орашвлві, каре аззі ші пріміі кондічъніле пъчеі, iar поі дпн партене стетерпм взнп пентръ сігъранда персѳнеі ші авереі лор. Аічі пе дппрезварпм къ корпвл де арматъ че опера свпг команда фелдм. локотенентълві Гедѳон.

Ла ачест лок сіпцъл де даторпндъ тѣ сілеште а тѣ декіара дп прівіоца пъртърѣі четелор армате пе кът тімп дпнтръ оперъчъніле пе малъріле Мъръшвлві, къ атът маі вѣртос, къчі дела о парте ѳрекаре се дъ пе фадъ о аплекаре некъмпътатъ де а деѳыма пе ротъніі ла тѳтъ окасіѳнеа. Де ші магiаріі пе валеа Мъръшвлві iar маі вѣртос дп дпнѳтъ Аіѳдълві свѣршпръ челе маі револтъѳре крѣзімі, вчідері ші

aprindeşi аспра ромънлор, тотъш ачешиа ла интраеа лор дп ачел ораш се пѣртарь атът де оменеше, дпкът пичи зп локвиторіѣ пѣ авѣ чел маї тик къвълт де а се пльоѣе аспра лор. Ачеаста треѣе съ се дпсетне спре лавда ромънлор къ атът маї вѣртос, къ кът гарделе съсешті каре фѣсесерь лъсате аколо ка гарнісонъ се пѣтарь къ челе маї скъндълѣсе фапте де рѣпирі ші прѣдъчеші, дпкъткърмвиторіі пѣмїтълѣі ораш се вѣзърь сілїдї а да ла ценералкомандо пльосѣре дп скріс аспра пѣртъреі гарделор съсешті, іар діо контръ пѣртареа ромънлор дп алътъраре къ а сасїлор о лъвдарь ка де моделѣ.

Ардеа Вїндълѣі дпкъ воїеск алдїі а о дпкърка пе спїареа ромънлор. Чї кънд сосїрѣт пої ла ачел оръшел, ера, прекът овсерваїѣ маї сѣс маї де тот арс ші пѣрѣсіт. Ної аколо афларѣт о тѣлдіме де ромънї арѣкаді де кътръ магіарї дп грѣпе къ вар ші дп ачест мод діеволеск дплекадї, кът ші кадавре арсе ші тѣтїлате де а ле проділор ромънї, тот атътеа дпдемпѣрї спре а іррїта рѣсѣвареа ромънлор. Тотъш къпїтанъл Граѣе се сімдї дпдаторат а репорта, къ дъпъ о черчетаре стрїнсъ че фѣкѣ, оръшелѣ пѣ с'ар фї апрїнс де ромънї, чї кіар де кътръ магіарї кънд ачештіа афларь де апропіереа челора. — Пѣртареа четелор ромъне фѣ престе тот атът де есемпларь, дпкът ачелеа штіѣрь къштіга кіар ші дпвредереа магіарїлор, де ші къдетѣ ле шоптеа вїна атътор крѣзімі дп контра ромънлор. Ашеа маї апѣмїт Оръшенї діо Аїѣд воїнд а се репѣторче діп фѣга лор дела Търда, дпші черѣрь гардішті ромънї дїнтре бравїі Альѣчелї, ка ачештіа сѣї апере пълъ акасъ. Ашеа дпсѣш ценералъл Варденер речеркъ дела тїне гардішті ромънї карїі съ апере кърділе шї тошїїле пропрїетарїлор маї ш. а. Ачестеа ар фї съ се іа дп сокотїндъ вѣпъ ла жѣдекареа трїстегї катастрофе маї тързіе а Аїѣдѣлѣі, пичї съ се деа аскълтаре калътоїѣторїлор де ромънї, чї адеѣрателеї прїчіні сѣ се скрѣтезе фѣрь прежѣдеѣ шї рапортерїме респектївїлор кондѣкѣторї аї четелор ромъне сѣ фїе черчетате къ сѣнѣе рече.

Еѣ дела Търда кълъторїѣ ла ценералъл Варденер; дпсѣ спре а лѣа інсрѣкѣїѣнї пѣѣ фѣсеїѣ трїмісѣ ла колонелъл Лосенаѣ. Дела ачеста прїміїѣ мадатовл ка еѣ къ ѳстеа теа сѣ ажѣт арїпа стрѣлѣгъ а дптречеї армате дппѣрѣтешті, каре опера ла Хѣїедїн. Чї фїїндкъ ѳменїі меї ера преа де тѣлт депѣртації дела каселе лор шї сѣферїсерь страпаѣе греле песте тѣсърь, дї конѣдіеїѣ пе акасъ, пентрѣ ка сѣ маї пѣсѣзе кътева зіле, сѣ се апрївїсіонезе де треѣвїпчѣса дпвръкъмїнте шї пѣтретѣот пе алте оперѣчешї. Дъпъ че ле дефїпсеїѣ зїоа шї локъл реадѣпѣреї, кълъторїѣ ла Кѣмпенї, іар де аколо ла Аврѣд. Аїчі авѣїс еѣ чеа дїптіе дптълпїре къ къпїтанъл Івановїч, каре прекът почї препѣне ар фї фост дпсърчїнат амї фї де ажѣторїѣ ла команда четелор армате ка офїцір пѣдїт шї а фаѣе пентрѣ катса дппѣрѣтеаскъ сервїдїѣрї дпсептате; тѣ дѣре дпсѣ, къ тѣ вѣд сілїт а тѣртърїсі, къткъ ел п'аѣ корѣспѣнс кіешѣреї сале, прекът се ва ведеа маї дп жос.

(Ва зрма.)

К Ъ В Ъ Н Т Ъ Л

Домпѣлѣі вїкарїѣ Македон Поп
просїт ла дескїдереа препарандїеї діп Нъсѣд.

Тїнерїлор! Ромънъл каре аре кът де пѣдїпъ къпѣдїпѣѣ діп історїа пѣчїѣїї сале, четїнд преа дпдѣрата ордіпѣчїѣне а Есел. сале гѣвернаторѣлѣї чївїл шї мїлїтарїѣ деспре дескїдереа адѣѣ препарандїї педагогїче пентрѣ о сѣтъ тїнерї ромънї, карїі дп тїмпѣл петречерїї сале ла ачеста дпвѣдѣтърь сѣ капете стїпендіѣ дела стат, аѣ алътѣрат тїмпѣл треѣт къ чел презент. Треѣтѣл лаѣ дпфїорат, іарь презентѣл л'аѣ вѣкѣрат. Педечїле пѣсе десволтереї дпделестале а ромънлор маї къ самъ дп тїмпѣл домпїреї прїадїлор магіарї де кътръ дѣштанї, дппле сѣфлетѣл де пѣказѣ шї амѣрѣчїѣне. Ромънъл пе атѣпчї некът сѣ капете ел ажѣторїѣ дела стат, дарь пичї дї ора ертат а дптѣла ла скоаль. — Стареа лѣї

ера жалникъ ка ши а склавлор дин Африка. О тинъри; о пъраври!

Ландъриле каре лгасеръ птерееа днделесвалъ а ромънъли, аъ днченът а се сфърта маі къ сеамъ декънд патриа поастръ аъ венит сьнт домпіреа касеі австриаче, днсъ ачеле грбсе фінд, пъ саъ пьтът одатъ сфърта. — Дъхъл тинънъли презент, віоленція евеніментелор аъ продъс пріндпівл егалітѣдїі, каре пропвоциат ши прін конститвдіа датъ де преа вьнл постръ монарх гарантеазъ ромънлор асемenea дрепъри, ка ши челорамалте пачівні дин монархіе. —

Днсъ тинерилор! Ка ромъни съ се шіе фолосі де дрепъриле гарантизате, ка съ фіе респектаді де пъчівнеле Европѣі, съ айвъ птерере моралъ, съ фіе адевъраді крещіні, ши нраві крескъторі ши сьвдігі, аъ тревъіндъ съ днведе, аъ чеа маі неапъратъ тревъіндъ де шкôle.

Шкôleле днсъ пьтаі атънчі вор адъче дорітл фолос, дакъ вор авеа даскалі проконсігі. — Ньтаі ачестеа сьнт дн старе а рьдіка опбреа ши ферічїтатеа пъчівнеі.

Ачестъ тревъіндъ аъ кьпоскъто пьрїндескъл гьверо, къчі пьтаі пьдїа тинъ трекъ дела оьдъшїреа ресвелъли, ши іатъ ведет пьнереа фьндаметъли пентръ десволтареа ромънлор.

Воі тинерилор адънаді аїчі воїгі а фї даскалі саъ днвъдъторі? Фрвнбсь кїетаре! Че фолос пьтем адъче оменїмеі маі маре, декът дакъ вом днвъда тинерїмеа, зїсесе ораторъл роман Чїчеро. —

Воі веці тревї дн вїиторѣ а планта дн фрацеделе інїме шїїада ши морала, — днсъ ка съ фїді дн старе, дншївъ тревъїгі а днвъда. — Дн 6 лъні ві се ва пропъне методїка де зп педагог, каре маі де мьлді ані аъ мерїтат стїма дналтелор локърі. — Ачеста въ ва аръта калеа, пе каре веці тревї а кондъче пе днвъдъчеі кьтръ кьшїгареа пеперїтбRELOR аверї, — каре а о днвъда въ дндатораді. Чї зп педагог адевърат пбртъ грїжъ, ка прънчіі съ фїе дн вїиторѣ пъ пьтаі върваді днвъдаді, даръ

тогодатъ бменї дрепді ши моралї. — Ачест сьпнт скоп дн веці добънді прін днвъдгареа релїдіеі, а моралъли ши прін дареа есетпъллі въп. — Къ атъта днсъ пв сокотїді, къ днкъ аді фькът дестъл, пъ. Фнсі даскалѣ сьпнт ши алте шїїнде де лїпсъ. Днкът днпреціфьрїле ши капачїгатеа въ вор днвъдбі, сьптеці дндатораді ши ачеле а ві ле къшїга. — Омъл пьтаі аша рьснводе ащепъри дївїне, пьтаі аша днші аратъ демпїтатеа оменаскъ, дакъ дн зї дн зї съ стръдъеще а фї маі перфект. —

Адмїнтрелеа фькънд рьшъпедї рьснпъзъторї пъчївнеі, каре ащепътъ дела воі фрватъри днвоїте; статъли, каре въ днтїнде мълъ де ажъторїв, ши лї Дзеъ днпїнтеа кървіа вом да самъ де тот моментъл пентркът дндемерт.

Кърді пъчъвале.

О парте а кърділор каре ера депъсе ла Редакцьне де кътръ амїчіі еї спре вьлзаре, ськъпаръ де фок ши стрїкъчъне ка прін о проведїндъ. Ноі кьпоскънд мареа тревъїндъ а пьвлїкълі де о лектьръ пъчъвалъ, днпърдіръм ачеле кърді пъчъвале дн дбъ; о парте о трїмїсеръм ла Бьковїна дн комїсіїнеа Домпъли Арон Пьмов, професор де лїмъа ши лїтератъра ромънъ, іар алта се пьстръ дн лок. Іатъ тїтвеле кърділор пе ськьрт ши прецъл мьлт ськъзът.

	m. k. o. kpi
1. Історїа лї П. Маїор къ тóте дїсерт	2 —
2. Tentamen criticum in linguam Dacoromanam, Viennae 1840, de A. Tr. Laurianu	2 —
3. Новл тестамент, тїп: ла Смірна 1837	2 —
4. Фїлософіа лї Крвг, trad. de A. Tr. Lazrians	1 —
5. Фїлософіа лї Delavigne, trad. de Lazrians	1 —
6. Поесіїле лї Г. Александрескъ, 1847, Бькърештї	1 40
7. Поесіїле лї Чес. Болїак, 1847, Бькърештї	1 40